

ABAU 2021

CONVOCATORIA ORDINARIA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

XEOGRAFÍA

(Cód. 35)

PREGUNTA 1. Defina 10 dos 15 termos propostos, indicando exemplos de España ou Galicia. (5 puntos, 0,5 puntos por definición)

1. Ría: Val fluvial somerxido baixo o nivel do mar a causa da elevación deste. A orixe xeomorfolóxica está relacionada cun asolagamento do val fluvial, relacionado con movementos isostáticos e un afundimento tectónico asociado á rede de fracturas preexistentes. As Rías Altas e Baixas galegas son bo exemplo disto.

2. Isóbara: Liña imaxinaria que une os puntos da superficie terrestre que rexistran unha mesma presión atmosférica. Nos mapas do tempo, as isóbaras trázanse cada 4mbs. Cando o seu valor supera o da presión normal (1013mb) constitúen anticiclóns, cando se sitúa por baixo, borrascas.

3. Cunca fluvial ou hidrográfica: É a porción de terro que drena a un colector principal (río ou lago) limitada por unha liña de cumes ou divisoria de augas, liña desde a que as augas correntes flúen en direccións opostas, e que adoita coincidir cos niveis máis elevados de determinados sistemas montañosos.

4. Padrón municipal de habitantes: rexistro que leva a cabo cada concello sobre a poboación que vive no seu municipio. Contén tamén información sobre as características da poboación, aínda que algo menos detallada que a do censo. A súa principal vantaxe é a de tratarse dun rexistro vivo, dinámico, xa que cando unha persoa se traslada a vivir a outro municipio ten a obriga legal de empadroarse nel. De aí que sexa denominado padrón continuo de poboación. Isto quere dicir que en calquera momento se pode coñecer a cantidade de poboación dun municipio, así como as súas principais características, polo que é un dato de vital importancia para os concellos, xa que reciben máis ou menos financiamento en función da poboación que teñan.

5. Réxime demográfico: Etapa na evolución do movemento natural dunha poboación cunhas características determinadas en canto á natalidade, á mortalidade e ao crecemento natural ou vexetativo. Distínguese: 1) o antigo réxime demográfico, con altas taxas de natalidade e mortalidade e crecemento vexetativo escaso; 2) o réxime demográfico moderno, con taxas de natalidade e mortalidade moi baixas.

6. Área metropolitana: Rexión urbana que engloba unha cidade central que dá nome a área e unha serie de cidades satélites que poden funcionar como cidades-dormitorio, industriais, comerciais e servizos, todo organizado de xeito centralizado.

7. Esperanza de vida: Cálculo do número de anos que unha persoa pode esperar vivir ben no momento de nacer ou cando acada unha determinada idade, sempre que os niveis de mortalidade permanezan constantes Obtense a partir das táboas de

mortalidade. A esperanza de vida é maior nas mulleres que nos homes, situándose en 2020 en 85,4 anos para as mulleres e 80,1 para os homes (en España, INE).

8. Marisma: Terreo pantanoso, de auga salgada, situado nas proximidades da costa, case sempre á beira das desembocaduras de ríos. Un exemplo, en España, serían as marismas do Guadalquivir.

9. Plan Xeral de Ordenación Urbana (PXOU): Instrumento de ordenación integral do territorio. Contén a clasificación do solo, definición dos elementos fundamentais da estrutura xeral do territorio (como poden ser fixar os espazos libres, de equipamento comunitario, os sistemas xerais de comunicación etc.), desenvolvemento, execución e a vixencia do plan. Adoita ser municipal, Plan Xeral de Ordenación Municipal (PXOM).

10. Laurisilva: É un bosque nuboso subtropical, propio de lugares húmidos, cálidos e sen xeadas, con grandes árbores, que en España se dá nas illas Canarias, máis concretamente nas vertentes setentrionais das illas occidentais de maior elevación, alí onde o “mar de nubes” –determinado pola afluencia dos alisios- permite o seu crecemento.

11. Aridez: termo que indica sequidade, falta de humidade. O índice de aridez establece a relación entre as chuvias e o poder desecante da evaporación, representada polas temperaturas.

12. Desagrarización: Concepto que fai referencia á perda de poboación dedicada á actividade agraria, así como á perda de importancia económica da actividade agrícola nun territorio, e o conseguente debilitamento das institucións sociais vencelladas a esta actividade que organizan diferentes aspectos da vida social. En toda España tense producido este proceso, especialmente dende finais dos anos setenta.

13. Avesedo (umbría): É unha zona que, pola súa orientación, está sempre en sombra. Nas montañas é a vertente do val exposta á sombra e oposta á solaina. As súas temperaturas máis baixas adoitan traducirse en diferenzas de vexetación, sendo os bosques máis amplos. En España é a orientada ao norte.

14. Tómbolo: Illotes rochosos unidos ao litoral por unha barra de area. Poden ser dobres cando son dúas as barras areentas quedando entón unha lagoa entre ambas as dúas.

15. Xentrificación: Proceso de transformación urbana no que a poboación orixinal dun sector ou barrio deteriorado e con pauperismo é progresivamente desprazada por outra dun maior nivel adquisitivo á vez que se renova. O termo é un neoloxismo que procede do inglés "gentrification".

PREGUNTA 2. Desenvolva un dos dous temas seguintes

2.1. Factores xeográficos e termodinámicos que inflúen no clima de España". a) Factores xeográficos: latitude, situación, influencia do mar, relevo. b) Factores termodinámicos: en altura (Jet Stream) e en superficie (centros de acción, masas de aire, fronte). (5 puntos)

A) Factores xeográficos:

- A latitude de España, situada na zona temperada do hemisferio norte, determina a existencia de dúas estacións ben marcadas (verán e inverno), separadas por dúas de transición (primavera e outono). En Canarias, pola súa localización no extremo sur da zona temperada, en contacto co dominio intertropical, os contrastes entre estacións son menos marcados.

- A situación da Península, entre dúas masas de auga de características térmicas distintas (o océano Atlántico e o mar Mediterráneo) e entre dous continentes (Europa e África) convértea nunha encrucillada de masas de aire de características distintas. Canarias recibe tamén influencias atmosféricas variadas debido á súa insularidade e á súa proximidade ás costas africanas.

- A influencia do mar é escasa na Península, froito da súa grande anchura, das súas costas pouco recortadas e da existencia de relevos montañosos paralelos á costa. Este feito establece claras diferenzas entre unha estreita periferia, aberta ó mar, e un ancho núcleo de terras interiores con tendencia climática continental. Pola súa parte, a influencia do mar é decisiva nos dous arquipélagos.

- O relevo inflúe no clima a causa da disposición, da altura e da orientación. Os sistemas montañosos paralelos á costa frean a influencia do mar, que só penetra con claridade polo val do Guadalquivir. A posición (oeste-leste) da maioría dos relevos montañosos favorece a entrada de masas de aire marítimo do oeste. O carácter macizo da Península fai que diminúa a súa actividade ao penetrar no interior e que as súas temperaturas se extremen.

As concas pechadas por montañas, como as depresións do Douro e do Ebro, teñen precipitacións escasas (as masas de aire descargan a súa humidade nos sistemas montañosos que as bordean) e néboas frecuentes causadas polo estancamento do aire.

- A altura fai diminuír as temperaturas (aproximadamente 6º por cada 1000 metros de ascenso) e determina precipitacións orográficas nas ladeiras de barlovento, precipitacións “ocultas” (xeadas e orballo) e precipitacións “horizontais” (producidas polas nubes).

- A orientación crea contrastes climáticos entre os solleiros e aveseados. E diferenzas pluviométricas entre as abas de barlovento e sotavento.

B) Factores termodinámicos:

- A circulación en altura: a corrente en chorro. Circula en dirección oeste-leste entre os nove e os once quilómetros de altitude. O chorro separa as baixas presións que hai sobre o polo en altura, que quedan á esquerda da súa traxectoria, das altas presións tropicais, situadas á súa dereita. A súa velocidade e os seus desprazamentos estacionais inflúen no tempo en superficie.

A velocidade da corrente é variable. Cando circula rápido, presenta suaves ondulacións e ten un trazado case zonal, con suaves ondulacións, que corresponden en superficie coa fronte polar e as súas borrascas. Pero cando a súa velocidade diminúe, describe profundas ondulacións: cristas ou dorsais que orixinan altas presións e vales ou valgadas que orixinan baixas presións. Ambas reflíctense en superficie e dan lugar a anticiclóns e borrascas dinámicos. As ondulacións, que poden chegar a desprenderse do chorro principal, permítenlle ó aire polar penetrar moi ó sur, e ó aire tropical desprazarse cara ó norte, o que lle dá gran variabilidade ó tempo da zona temperada.

Os desprazamentos estacionais do chorro en latitude determinan que afecte a España principalmente en inverno, mentres que en verán se traslada cara a latitudes máis setentrionais e, polo xeral, só incide na franxa cantábrica peninsular.

- A circulación en superficie: centros de acción, masas de aire e fronte. A circulación atmosférica está dirixida polos centros de acción, polas masas de aire e polas fronte:

- Os centros de acción son áreas de altas e baixas presións. A presión atmosférica é o peso do aire sobre unha unidade de superficie. Mídese en milibares (mb) mediante o barómetro e represéntase nos mapas do tempo mediante as isóbaras ou liñas que unen puntos con igual presión. Nestes mapas, as isóbaras van de 4 en 4 mb. A presión normal é de 1013,5 mb, aínda que nos mapas do tempo adoite considerarse un valor de 1016 mb. Unha alta presión ou anticiclón é unha zona de altas presións rodeada por outras de presión máis baixa. Os ventos circulan ó seu arredor no sentido das agullas do reloxo. Produce tempo estable. Unha baixa presión, depresión, borrasca ou ciclón é unha zona de baixas presións rodeada doutras de presión máis baixa. Os ventos circulan ó seu arredor no sentido das agullas do reloxo. Produce tempo estable. Unha baixa presión, depresión, borrasca ou ciclón é unha zona de baixas presións rodeada doutras de presión máis alta. Os ventos circulan ó seu redor en sentido contrario ó das agullas do reloxo. Produce tempo inestable, frecuentemente chuvioso.

Pola súa orixe, os centros de acción poden ser térmicos ou dinámicos: Un anticiclón térmico fórmase cando unha masa de aire arrefría: o aire frío pesa máis, descende e exerce unha alta presión. Unha baixa térmica fórmase cando o aire se quenta: o aire quente pesa menos, elévase e exerce unha baixa presión.

Os centros de acción dinámicos fórmanse en determinadas zonas nas que en altura a corrente en chorro forma cristas (áreas anticiclónicas) ou valgadas (áreas depresionarias), que se reflicten en superficie.

Os centros de acción que dirixen a circulación sobre a Península son os seguintes:

Centros de acción anticiclónicos: o anticiclón das Azores, que no verán se despraza cara ó norte e no inverno cara ó sur; os anticiclóns polares atlánticos; o anticiclón escandinavo; e os anticiclóns térmicos do continente europeo e do interior da Península, formados polo arrefriamento do chan en inverno.

Centros de acción depresionarios: a depresión de Islandia; a depresión do golfo de Xénova, formada cando posicións de aire frío continental europeo chegan ó

Mediterráneo, máis cálido e húmido; e as depresións térmicas do norte de África e do interior peninsular formadas polo calentamento do chan en verán.

- As masas de aire son porcións de aire cunhas características determinadas de temperatura, humidade e presión. Estas características adquírenas nas súas rexións de orixe, tamén chamadas rexións mananciais. Debido á latitude de España, as rexións mananciais das que proceden as masas de aire que lle afectan son a zona ártica (A), a zona polar (P) e a zona tropical (T). As dúas primeiras dan lugar a masas de aire frías e a terceira orixina masas de aire cálidas. Nos tres casos, e dependendo da superficie da rexión de orixe, poden ser masas de aire marítimas húmidas (m) ou masas de aire continentais secas (c).

Estas características orixinais pódense modificar se as masas de aire percorren grandes distancias. Unha masa de aire fría que descende en latitude, requéntase pola base e inestabilízase; pola contra, unha masa de aire cálida que ascende en latitude arrefríase pola base e estabilízase. Unha masa de aire orixinariamente seca que realiza un percorrido mariño, humedécese e inestabilízase; unha masa de aire orixinariamente húmida que realiza un percorrido continental, desécase e estabilízase.

- As fronteiras son superficies que separan dúas masas de aire de características distintas. Polo tanto, a ambos os lados dunha fronte prodúcese un cambio brusco das propiedades do aire. A fonte máis importante para España é a fronte polar, que separa as masas de aire tropical e polar. As súas ondulacións constitúen as borrascas de dúas fronteiras, cálida e fría, separadas por un sector cálido. Como a fronte fría avanza máis rapidamente, o sector cálido estréitase ata desaparecer (oclusión). Con iso remata a enerxía da borrasca.

2.2. Situación actual da industria en España". a) Os problemas estruturais (dimensión, I+D+i, tecnoloxía). b) Tendencias recentes da industria en España: globalización e deslocalización. (5 puntos)

España é un país integrado no conxunto dos países industriais do mundo. Mais o desenvolvemento da actividade industrial en España non acadou un nivel notable ata a segunda metade do século XX. A crise industrial de 1973- 1974, que evidenciou a necesidade de cambiar os sistemas de produción, coincidiu coa revolución tecnolóxico-informática ou terceira revolución industrial. Desenvolveuse unha nova etapa denominada postindustrial ou informacional, que deu lugar a novos modelos de empresas cunha importancia crecente das novas tecnoloxías, a innovación e a investigación. O ingreso de España na Unión Europea (a partir de 1986) supuxo o final do proteccionismo e a apertura do mercado á competencia exterior, que ten provocado unha reconversión industrial e peche de moitas industrias non competitivas.

a) Problemas estruturais (dimensión, I+D+i, tecnoloxía).

A industria española presenta diversos problemas estruturais que afectan negativamente á súa competitividade fronte á economía europea e global:

- Existe un escaso número de grandes empresas,
- A produtividade industrial é inferior á da Unión Europea.
- O nivel de intensidade tecnolóxica é baixo, e a porcentaxe de investimento en I+D é insuficiente.

Todo isto provoca unha balanza tecnolóxica deficitaria: as principais empresas de automóbiles, maquinaria eléctrica, aparellos electrodomésticos e produtos farmacéuticos fabrican con patentes estranxeiras, que son un enorme gasto para España que debe pagar pola súa aplicación.

b) Tendencias recentes da industria en España: globalización e deslocalización.

A industria tivo un ritmo positivo de crecemento de vendas, produción e demanda, aínda que vai perdendo importancia dentro do conxunto de actividades económicas a causa da terciarización xeral da economía e do emprego.

A crise financeira de 2007, xurdida inicialmente nos Estados Unidos, afectou posteriormente a toda a economía mundial. Na Unión Europea iniciouse unha tendencia xeral á baixa, que en España reflectiuse nunha recesión da carteira de pedidos, un aumento dos *stocks* e unha desaceleración do emprego.

A incorporación de novos países á UE afectou á industria española por diversos motivos: estes países gozan dunha maior proximidade ao grande eixe industrial europeo que constitúen os países nórdicos, Alemaña e o Norte de Italia; ademais, a estrutura produtiva é semellante á española, a man de obra máis barata, e a súa produtividade e cualificación en alta tecnoloxía, maior. Así mesmo, o investimento de capital estranxeiro permitiulles a implantación de empresas de alta tecnoloxía, co que aumentou o seu potencial industrial dentro da UE.

Un dos sectores da industria española máis afectados é o dos automóbiles, no que España mantivo un bo ritmo de exportacións; o sector está dominado por empresas de capital estranxeiro que poden deslocalizar as industrias na procura de menores custos.

O actual tecido industrial español estase a incorporar á globalización económica, de maneira que as nosas zonas industriais se configuran como puntos dunha rede de produción a nivel mundial. Nunha economía globalizada, as empresas buscan a competitividade para aumentar a súa cota de mercado; disto derívanse as causas da deslocalización: a busca de menores custos laborais e de mellores condicións fiscais e técnicas. Por esta razón, as empresas se trasladan a lugares como o Leste de Europa, Sueste asiático, China... As consecuencias das deslocalizacións son o incremento da taxa de paro e a perda de emprego no sector secundario, que tende cada vez máis a terciarizarse.

PREGUNTA 3. Análise de documento gráfico:

Atendendo ás figuras 1 e 2, conteste:

a) Enumere catro provincias que teñan paisaxe agraria de montaña (figura 1). (1 punto)

León, Ourense, Zamora, Palencia, Burgos, A Rioxa, Huesca, Lleida, Xirona, Barcelona, Salamanca, Cáceres, Ávila, Segovia, Soria, Teruel, Cuenca, Cádiz, Málaga e Granada.

b) Identifique e describa os tipos de documento representados nas figuras 1 e 2. (1 punto)

Figura 1: mapa corocromático de España, con división administrativa provincial e autonómica, indicando os 5 grandes tipos de paisaxes agrarias existentes.

Figura 2: fotografía aérea de superficie de invernadoiros, con cultivos baixo plástico no SE peninsular.

c) Indique os tipos de paisaxes agrarias de España sinalados cos números 1, 2 e 4 na figura 1. (1 punto);

Paisaxe 1: paisaxe da España húmida.

Paisaxe 2: paisaxe de montaña, húmida e mediterránea.

Paisaxe 4: paisaxe da España mediterránea litoral, especializada en horticoltura de regadío.

d) Comente as características da paisaxe da figura 2. (1 punto);

Esta é unha paisaxe agraria na que se distinguen factores naturais e humanos:

-Entre os naturais, o relevo é propio dunha chaira, sen pendentes significativas; o clima acada temperaturas medias elevadas ao longo do ano -cunha notable insolación anual, e escasas precipitacións -inferiores aos 250 mm anuais, polo que ten trazas de aridez dos dominios mediterráneos esteparios ou subdesérticos.

- Entre os humanos cabe citar un poboamento disperso, unha tenza da terra predominante en propiedade directa - aínda que tamén é importante a cantidade de superficie en aluguer, e un hábitat disperso característico de áreas hortícolas; a meirande parte das propiedades teñen dimensións minifundistas.

A partir dos anos 1970, a área do SE peninsular comezou a desenvolver unha especialización en cultivos para o mercado, orientados en moitos casos aos países membros da CEE (actual UE). España converteuse daquela na "horta de Europa", e nas chairas almerienses medraron paisaxes de invernadoiros e enareados que pasaron a coñecerse como "mar de plástico", pola visión aérea que deste espazo nos proporciona Google Earth.

Baixo o plástico, créanse unhas condicións óptimas para o cultivo de produtos de horta (tomate, pepino, pementos, etc.) e froitas tropicais que son auténticas primicias mesmo en inverno. A PAC favoreceu e promocionou este tipo de especialización mediterránea no caso da agricultura española.

É unha área de elevada produtividade, baseada:

- a) no uso de sementes escollidas e axeitadas ao gusto do consumidor;
- b) cultivos transxénicos para aumentar a produtividade agrícola;
- c) uso intensivo de fertilizantes e praguicidas;
- d) nunha utilización intensiva da auga, mellorando os sistemas de regadío por aspersión e pingueira para tratar de aforrar o consumo deste ben escaso e prezado;
- e) no emprego dunha man de obra, sobre todo inmigrantes - de procedencia magrebí e subsahariana, en boa medida de xornaleiros contratados descontinuamente.

A paisaxe resultante é intensiva na ocupación do espazo e uniforme na imaxe exterior que ofrece.

e) Explique as consecuencias do tipo de actividade que se desenvolve na figura 2. (1 punto).

As consecuencias dunha agricultura intensiva e de mercado, con gran ocupación do espazo, pódense agrupar en:

Económicas: impulso da actividade de produción hortícola, centros loxísticos e investigación. Asentamentos do Campo de Dalías como El Ejido medraron en renda per cápita e acadaron unha economía de gran dinamismo, o que contribúe a incrementar de xeito directo o PIB provincial de Almería. As tarefas agrarias teñen moitas veces unha estacionalidade que repercute no emprego. Dado o alto rendemento dos cultivos, a poboación activa do sector primario é predominante.

Demográficas: incremento da poboación, rexuvenecemento por mor da inmigración, problemas de integración cultural.

Medioambientais: a sobreexplotación dos acuíferos e arrosos provoca unha forte contaminación das augas do manto freático e procesos de salinización; xeración de enormes cantidades de refugallos plásticos, dificilmente reutilizables e reciclables; perda de grande cantidade de produtos agrícolas que non chegan al consumidor final; perda de vexetación autóctona; contaminación química do solo polo uso de fertilizantes e produtos fitosanitarios; incremento das emisións de dióxido de carbono e contribución ao cambio climático antropoxénico por mor da utilización de tecnoloxías baseadas nos combustibles fósiles, e con iso se inicia tamén a desertificación deste espazo da Península.

En suma, hai consecuencias positivas (alto dinamismo demográfico e económico, con fixación da poboación ao territorio) e negativas (sobre todo no que atinxe aos impactos medioambientais). Solucionar estes impactos fará posible -ou non- manter a alta produtividade desta área xeográfica.

PREGUNTA 4. Análise de documento gráfico.

Atendendo á figura 3:

a) Indique as cinco provincias españolas que teñen fronteira con Francia. (1 punto)

Xirona, Lleida, Huesca, Navarra e Guipúscoa.

b) Identifique a figura 3 e describa a información representada na mesma. (1 punto)

A figura 3 é unha cliserie dos Pireneos. Unha cliserie é un gráfico que representa a gradación da vexetación en función da altura e da orientación. No gráfico aparece representada unha montaña cun eixe vertical onde figura a altitude dende a base ata o seu cume, neste caso ao tratarse dos Pireneos de 0 a 3.500 metros.

Na montaña aparecen os debuxos recollidos na lenda das sete especies vexetais predominantes nos diferentes pisos (basal, montano, subalpino, alpino e nival) resaltados en distintas cores en función da súa altitude e da súa orientación norte ou sur. A Fonte é a editorial Santillana.

c) Explique as características principais da paisaxe vexetal relacionada coa figura 3 (1,5 puntos)

A paisaxe vexetal relacionada coa figura 3 é a paisaxe vexetal de montaña. Na montaña, a vexetación dispónse en pisos con formacións vexetais distintas, en función da altura e da orientación (barlovento/sotavento, solleiro/avesedo). En xeral, sucédense o bosque; as matogueiras, a partir da altura onde o frío impide o crecemento das árbores, os prados e plantas rupícolas adaptadas a vivir nas rochas.

A montaña alpina ou pirenaica, representada neste caso polos Pireneos, ten cinco pisos vexetais:

O piso basal e o montano, ata os 1.200 metros, inclúe a vexetación arbórea: aciñeiras e carballos (estas últimas na vertente sur).

O piso subalpino, entre os 1.200 e os 2.400 metros, reúne coníferas naturais, como o abeto, o piñeiro negro e o piñeiro silvestre. O abeto pode formar bosques mixtos coa faia. O sotobosque está constituído por arbustos como o rododendro (azalea) e a arandeira (mirtilo ou arándano).

O piso alpino, entre os 2.400 e os 3.000 metros, é o dominio do prado. Este ten un período vexetativo curto, xa que pasa sete ou oito meses cuberto pola neve, o que impide o desenvolvemento de plantas de maior tamaño. Nestas alturas abundan os sectores de rocha nú, e os pedregais, onde crecen pequenas plantas rupícolas.

O piso nival, sitúase por enriba dos 3.000 metros. Nos espazos de topografía algo plana ou de pendente reducida, a neve mantense todo o ano (neves perpetuas), e a vexetación é inexistente. Nos espazos de forte inclinación, onde a neve desaparece certo tempo, medran pequenas plantas rupícolas sobre a rocha (liques e mofos) ou no interior das gretas e fisuras.

d) Xustifique a variación de formacións vexetais en función da altura e da orientación que reflicte o piso subalpino da figura 3. (1,5 puntos).

As variacións en función da altura débense a que, ao aumentar a altitude, diminúe a temperatura e aumentan as precipitacións. Polo tanto, varían as condicións climáticas e as formacións vexetais correspondentes, dado que cada planta esixe unhas condicións térmicas e pluviométricas concretas.

Pola súa parte, as variacións en función da orientación poden estar motivadas pola posición a barlovento ou a sotavento do vento dominante, que determinan diferenzas nas precipitacións (as vertentes de barlovento son máis húmidas que as de sotavento); ou poden deberse á posición na aba do solleiro ou do aveseado (os solleiros son máis cálidos e máis secos cós avesados).

Combinando estes dous factores (altura e orientación) podemos ver no gráfico as seguintes diferenzas no piso subalpino:

Por un lado a presenza de bosques mixtos de abetos e faias na vertente norte (máis fresca e húmida que a sur) e unha maior extensión das coníferas na vertente sur (piñeiros e abetos).

Por outra lado a degradación vexetal é maior na orientación norte polo que a desaparición das especies arbóreas e a aparición dos prados alpinos prodúcese a menor altitude debido a ter menores temperaturas medias e unha maior humidade.

Outros factores que poden influír son alteracións locais nas condicións naturais (situación de abrigo, cambio de solo) ou alteracións debidas á acción humana (degradación da vexetación natural, introdución de especies de uso agrario ou de repoboación).